

Správa o priebehu a o následkoch povodní v Slovenskej republike

za obdobie máj - december 2006.

V máji roku 2006 bola spracovaná a predložená na rokovanie vlády Slovenskej republiky Správa o povodniach za obdobie október 2005 – apríl 2006. Prerokovaná vládou SR bola 24. mája 2006 a bolo k nej prijaté uznesenie č. 470/2006.

V období počas predloženia správy o povodniach za obdobie október 2005 – apríl 2006 nemali všetky obce vyhodnotené povodňové škody a vykonané opatrenia. Súhrnné správy, prostredníctvom krajského úradu životného prostredia, zaslali dodatočne, avšak až po schválení správy o povodniach v máji 2006. Týka sa to týchto obcí a miest Trenčianskeho kraja: Hrádok, Lubina, Nové Mesto nad Váhom, Nitrianske Rudno, Tuchyňa, Košeca, Trenčín a Považská Bystrica a obce Váhovce v Trnavskom kraji. Súhrnné správy za tieto obce a mestá sú súčasťou tejto správy o povodniach.

Súčasťou tejto správy je aj požiadavka Krajského úradu v Trnave o dodatočné vyplatenie nákladov na povodňové záchranné práce v obci Oreské počas povodne v roku 2004. Pri sumarizácii súhrnnej správy o povodniach Obvodným úradom v Senici v roku 2004 omylom nebola správne uvedená požadovaná výška náhrady za vykonané povodňové záchranné práce obcou Oreské vo výške 21 165 Sk. Vzhľadom na to, že obec v roku 2004 splnila všetky náležitosti v zmysle vtedy platnej Smernice Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva životného prostredia SR z 21. novembra 2001 číslo 313/2001-820 na určovanie, verifikáciu a financovanie nákladov a škôd, ktoré vznikli následkom povodní, avšak administratívnou pochybenosťou prišla o oprávnený nárok.

Koncom apríla a v priebehu mesiaca máj 2006 sa na území Slovenska vyskytli vysoké zrážkové úhrny, na mnohých miestach boli prekročené mesačné zrážkové normály. V júni 2006 malo počasie nad naším územím vlhký cyklonálny ráz spôsobujúci výskyt lokálnych privalových dažďov, najmä v prvej a poslednej dekáde júna. Zrážky padali do povodí, ktoré už boli nasýtené zrážkovou činnosťou z predchádzajúceho obdobia. V povodiach zasiahnutých enormnými zrážkami dochádzalo k rýchlym vzostupom hladín vodných tokov. Maximálne denné úhrny zrážok v dňoch 2. a 3. júna 2006 dosahovali v povodí Hrona a Ipl'a 10 až 55 mm, na východnom Slovensku koncom mája do 51 mm a 3. a 4. júna až 65 mm. Koncom júna sa západne od nášho územia vlnil studený front a pred ním sa nad naším územím v prehriatej vzduchovej hmote tvorili samostatne búrkové jadrá spôsobujúce lokálne

dažďové prietrže. Dňa 22. 6. 2006 v k. ú. Malé Kozmálovce, Hronské Kosihy a Čajkov zrážkový úhrn dosiahol až 100 mm. Dňa 27. 6. v k. ú. Bušince, Veľké a Malé Zlievce padla výdatná zrážka s úhrnom 140 mm za niekoľko hodín. Dňa 28. 6. 2006 v k. ú. dvadsiatich obcí v povodí Ipl'a, v blízkosti tokov Suchá a Beliná a ich prítokov niekoľkohodinová zrážka dosiahla úhrn 120 mm.

Zvýšený výskyt zrážok spôsobil náhly vzostup hladín vodných tokov Morava, Myjava, vnútorných vôd Záhorskej nížiny a Žitného ostrova. Povodňové situácie vznikli aj na vodných tokoch v povodí hornej Nitry, na Dudváhu a jeho prítokoch. V povodí Hrona a Ipl'a boli prívalovými dažďami s následným vybrežením vôd z tokov postihnuté obce v okresoch Levice, Veľký Krtíš, Lučenec, Poltár, Brezno, R. Sobota a Rožňava. Intenzívna zrážková činnosť vyvolala zvýšenie hladín vo vodných tokoch a hladín vnútorných vôd v kanáloch východného Slovenska. V nepretržitom režime sa čerpalo na čerpacích staniciach Veľké Raškovce, Stretávka, Hraň, Ladislav, Július, Boľ, Streda n/Bodrogom a Pavlovo. V povodí Torysy bol vo všetkých vodomerných staniciach prekročený III. stupeň PA.

Lokálne dažďové prietrže spôsobovali rýchle stúpanie hladín miestnych tokov s ich vybrežovaním v neupravených častiach extravilánov, ale aj v intravilánoch obcí a súčasne spôsobovali škody na majetku štátu, občanov a na upravených častiach tokov. Po krátkodobej ale intenzívnej dažďovej zrážke obyčajne nastal rýchly pokles hladiny v koryte toku.

Najviac postihnutým v tomto období bol východ Slovenska. V Prešovskom kraji bolo povodňou postihnutých 149 obcí, v Košickom kraji 67 obcí. Náklady na záchranné práce v Prešovskom kraji dosiahli 110 mil. Sk.

Voda z vybrežených vodných tokov spôsobovala škody aj na majetku občanov v postihnutých oblastiach. Podľa predložených podkladov od krajských úradov životného prostredia ide celkovo o 26 obyvateľov, prevažne z východnej časti slovenskej republiky, zo sociálne slabších regiónov. V Banskobystrickom kraji boli zničené alebo zostali neobývatel'né domy, resp. byty v osobnom vlastníctve následkom povodne v roku 2006 dvanástim občanom obce Bušince. V minulosti bolo zvykom, že vláda SR vo svojom uznesení poskytla jednorazový finančný príspevok, napriek tomu, že je to nenárokovateľ'ná požiadavka.

Počas vzniku povodňovej situácie boli vyhlásené stupne povodňovej aktivity a aktivované príslušné povodňové komisie, vykonávaná hliadková činnosť a opatrenia na uvoľňovanie prietoku vo vodných tokoch. Priebeh vyhlasovania a odvolávania povodňových stupňov je uvedený v prílohe č. 1.

Prehľady o následkoch spôsobených povodňami, použitých prostriedkoch na záchranné a zabezpečovacie práce a o výške nákladov a škôd spôsobených povodňami sú uvedené v prílohách č. 2 až 8.

Celkové náklady a škody spôsobené povodňami od mája 2006, resp. ktoré neboli uvedené v predchádzajúcej správe za obdobie október 2005 – apríl 2006, predstavujú približne 1,165 miliardy Sk.

Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR po rozporovom konaní na Ministerstve financií navrhuje v uznesení vlády SR z tejto sumy refundovať náklady na vykonané záchranné a zabezpečovacie práce vo výške 150 000 tis. Sk (V rámci záchranných prác sú uvedené aj náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, za poskytnutie osobnej pomoci a vecného prostriedku, náhrady škôd spôsobených plnením opatrení na ochranu pred povodňami v období máj – december 2006 vo výške 278 000 Sk.). Vzhľadom na skutočnosť, že celkové náklady na povodňové záchranné a zabezpečovacie práce boli vo výške 175 353 tis. Sk sa navrhuje v uznesení vlády SR sumu 150 000 tis. Sk prerozdeliť jednotlivým subjektom vo výške zodpovedajúcej 85,542013 % z nimi požadovanej sumy.